

ного товариства.
 Що ж, побажаємо превеликому товариству талану в проповіді і здійсненні цієї чудової ідеї. Воно має тільки, що не самі тільки «обезнародившіся верхи» славянського світу, не оціняють «благодітельную» справу ідеї петербурзького товариства, а що і «народна маса» не сподобався її, прирівняв до старого панславизму, і «окажуться обезнародившимися».

Віда ж її головною? Кому ж тоді доведеться репрезентувати справу і народні славянські маси?

Нікому іншому, як членам благодійного товариства з Вергунами, Філевичами та Соболєвськими на чолі. На кого ж і волювати славянські тяготи, як не на цих патентованих благодітелів славянства?
 1910. III. 17. В. П.

3 газет та журналів.

* * * Навіть галицькі «русские» мають свої lucida intervalla, в яких признають заслуги української національної ідеї й українського національного руху для нашого народу в Галичині. Таке lucidum intervallum нашло і на пос. д-ра Маркова і він в своїй статі «Галицько-руський вопрос», поміщений в петербурзьких «Славянських Ізвестіях», пише:

«Українофіли в Австрії, в боротьбі з аристократичною Польщею, з верховодством лукавих польських політиків і сауїтів, відігравали величезну роль. Ідеї Тараса Шевченка були живим огнем, що палав серця галицько-руської молоді, одушевляючи її до боротьби з польським і віденським жорстоким режимом. Твори Шевченка виховували ідейно нашу (?) молодіж, вони навчили її з самопожертвуванням боротися за долю її волю галицько-руського мужака, який стояв під гнітом панів і німецьких (?) урядників.

Сміло і без вагання взялася українофільська партія за задачу єднання своєї інтелігенції в соціальних і культурних справах з всевітнім поступом. Українофільство, власне дякуючи своєму демократизмові і своїй в початках беззапідній тактиці супроти поляків панів і гнобителів галицько-руського народу, швидко стало сильним чинником в відродженню Галицької Русі. Консервативна російсько-національна партія сповняла свою задачу в інших напрямі, більш ідеальним (?), українофільство було лівим крилом і—треба признати—душе сильним оплотом економічного і соціального розвитку народу».

А після всього цього Марков заявляє, що «українофільство—це без сумніву безбачливий нарис на російським тілі».

Таким чином виходить, що рух, який був «сильним чинником у відродженню Галицької Русі», «душе сильним оплотом економічного і соціального розвитку народу», «єднання інтелігенції з всевітнім поступом», «віз безпощадну боротьбу з гнобителями народу»—той рух, це «небачливий нарис на російським тілі»! Одно з двох: або мовок пос. Маркова не в порядку, або в інтересі того «російського тіла» не лежить відродження і розвиток нашого народу...—додає до цієї цитати «Діло».

* * * Та, видно, Марков не вийняток. Во ось і д-р Микола Антонович, який власне тепер містить у «Галичанін» великодушну балаканину п. н. «Письма кь землякамъ», пише:

«Українофільство принесло нам в

своїм часі чи-малу користь. Твори мужицького поета одушевляли молодих і старих, ковальські шапки й українські шаравари стали нашим загальним народним строєм, ми всі стали українофілами і серцем полюбивши наш народ і нашу мову. Почасти (?) завдяки українофілам руська (українська) мова швидко здобула свої природні права, в українській семінарії і на українських приходствах рідше слово витиснуло, і то незвичайно швидко, досі загально уживану польську мову. На наших приватних школах і публичних зборах наша мова почала користуватися повним правом. Любов до простого народу виявлялася все більше й більше явно, а доля нашого тяжко закритого селянина зацікавила нашу інтелігенцію, яка в сеїм і парламенті почала ставити що-раз новіші домагання, щоб облекшити його важку долю».

Та кінцевий вивід в д-ра Антоновича такий самий, як і в пос. д-ра Маркова: українство, це інтрига ворогів «єднання руського народу».

* * * Поруч з цими логічними недоречностями галицьких історико-русських можна поставити й перли логіки наших російських «патріотів».

Візьмемо хоч би отсій приклад: «Моск. Вѣд.» (ч. 57) зацікавився статтею д. В. Ш. в № 8 «Кієва», «Существовать ли украинский сепаратизм?»

Автор цієї статі, аналізуючи той багатий історично-побутовий матеріал, що дають українські народні пісні, робить висновок, що ніяких сепаратистичних вмагань український народ ніколи не мав. Про це свідчить також і проф. Драгоманов, цей «предтеча сучасного українського движенья». Як і народні українські пісні, так і корифей української поезії Шевченко нарікає на російське правительство, але нігде—ні тут, ні там нема й сліду авенаністи до великоросів, як до нації».

Здавалося б, що після таких розсудів, зостається тільки заклинати до архиву думку про український сепаратизм, як безглузду й цілком безпідставну вигадку. Оже, М. В. «не можуть на це пристати, бо тоді не буде тих привідів, які вони самі собі утворили, щоб з ними по докихотоському воюватися, і через те до статі В. Ш. газета додає свою редакційну увагу:

«Пресловутий український сепаратизм зародився в тумані інтелігентско-народнического сантименталізма!»

ДЕРЖАВНА РАДА.

Державна Рада під президентством Акімова обговорювала 18 марта законопроект про селянське землеволодіння. Вільність промовців відповідалась проти обидни.

Красовський 2-ий, докладний комісії, обороняв в своїй промові перший одділ законопроекту, його перших вісім статтів, що додала Дума про право селян на зміщення і виділ своїх участків. Власність кожному селянині дасть користь, а разом з ним і поступовість всієї країни. Община своє віджала і її пора здати в архів. На засіданні були голова Ради міністрів і головний управляючий землеустройством.

Слідуюче засідання сьогодні о першій годині дня.

Відгуки парламентського ЖИТТЯ.

> На тому тижні Дума кінає розгляд бюджету.

> В думській комісії в справі передачі перк-парафіяльних шкіл міністерству народної освіти голоси членів поділились нарівно. Тільки голоси голови комісії фон-Аурера переважили і ухвалено передати церковно-парафіяльні школи міністерству народної освіти.

> З'їзд об'єднаних дворян обговорював пропозицію графа Олексія Вобриноського про те, яких вжити заходів, щоб газети не розповсюджували промов лівих депутатів.

> 16 марта бар. Мендорф прислав Гучкову заяву, що він одмовляється бути членом Державної Думи. Причина цього та, що він не погоджується в справі фінляндського питання з францією октябристів і з прибалтійськими депутатами.

Гучков і Хомяков вговорили Мендорфа лишитися депутатом. Мендорф лишився з тою умовою, що він буде виступати в Думі в справі фінляндського питання незалежно від директив фракції.

> Великодні вакації почнуться у вівторок 4 априля і скінчаться 26 априля.

> В Думу внесено законопроект про реформу міністерства кондукторних справ.

> До кінця цієї сесії буде відбуватися по п'ять днів засідань і одне вечірнє по-тижня.

> Після розгляду бюджету буде обговорюватися законопроект про місцевий суд.

ПО РОСІЇ.

— Велика розтрата. В Александропо-Невській лаврі викрито недавно розтрату аж на 70.000 карбованців. Намістник лаври, архимандрит Феодан, в зв'язку з цим звернувся уряду на погане порядкування справами по всіх інституцій лаври. Надто погано поставлено справу в конторі на цвинтарі, якою завідував архимандрит Амаросій. Митрополит Антоній вимагав, щоб архимандрита Амаросія скинули з його посади і призначили скаликати собор лаври, щоб порадитись про скрутне становище. Собор підтвердив факт недостачі грошей. Рішення архимандрита Амаросія перевести на вичужу посаду—призначити помішником бібліотекаря лаври. Постановлено чомусь-то пождати з ревізії інших інституцій лаври. Деякі члени собора, а також ж інші духовні особи в лаврі не згодні з постановою собору. Цими днями в цього праводу абстрактиться нарада у митрополита Антонія. Можливо, що питання про ревізію інституцій лаври буде перерешено.

— Снага на губернатора. «Рус. Сл.» з Вятки пишуть, що справа про отшарфування в свій час вятським губернатором семи редакторів газети «Вятська Річка» закінчиться аж в сенаті. Цими днями один з редакторів «Вятської Річки», ставської совітник Подарін, подав в сенат скаргу на діяльність вятського губернатора, камергера Царського Двору Камішанського. Подарін заявляє те, що його в числі 7 редакторів «Вят. Річки», 8-го декабря було отшарфовано на 500 карб., а за невиплату грошей посажено під арешт. Покарали його за число газети, якої він не підписував і у редактуванні якою ніякої участі не брав.

Д. Подарін просить сенат визнати діяльність вятського губернатора д. Камішанського «неправильною і необачною», і на підставі цього стребувати з губернатора Камішанського збитки, які Подарін потерпів од арешту та судової трати по цій справі. В сенаті скаргу д. Подаріна обронятиме член Державної Думи адвокат Герасімов.

— Сельські легенди і настрої. «Річка» докладно оповідає, якими настроями та легендами живе селянство по селах казанської губернії. Так, по губернії ходить чутка, що 19 февраля мав бути якийсь «маніфест». Люде вперто чекали й ще чекають цього «маніфесту». А в одному селі селянин Г—н аж збожеволів, чекаючи цього «маніфесту». Він все ждав, що прочитають його 19 февраля. Коли ж цього не сталося, то він почав ходити по селу і всіх і кожного розпитувати про «чудо». В перків заходив до батюшки у вітвір і там просив його скоріше прочитати «маніфест». Вакталі, каже газета, в селі сила всяких легенд. Село не навчилися ще вірити в свої власні сили та в свій розум. Воно все жде якогось «чуда», вперто говорить про «библейські рокові листи», про «грамоти за семи печатями», про «маніфести». Недавно, напр., пройшла чутка, що в село Болгарі, спаского повіту (там єсть руйна старі столиці болгарського царства на Камі), всесюю приїде турецький султан з 40 тисячами турок, ніби то на прощу, а справді для заведення таких нових порядків, які турки завели в себе, себто конституцію і т. н. Ходить по селах чутка, що деось там і там ходять люде і відібрають од всіх селян підписку: «чи за селян стоїть, чи за панів, чи за уряд»? Ця дурна чутка стрівожила не мало легководухих голов. Вони все міркують, що робити, що сказати, чи за народ, чи за уряд? І так гаряче, міркують вони,—і так боляче. Краше скотиня куди небудь на цей час, втікти. Звідки беруться такі чуття—невідомо. Але село ловить їх, роззнає і ширить, передаючи з уст в уста.

— «Обрахунок» депутата П. В. Сіндіно. В Кішнінові губернатор припинив виконання всього міського обрахунку видатків, який складено зовсім неправдиво. Складав його депутат Думи Сіндіно, коли був ще головою в Кішнінові. Обрахунок підтротів він так, що ніяких недостач не було. Для цього він придумав побільшити видатки поменшав, а деякі обов'язкові видатки зовсім в обрахунок не внесено. З цього приводу чекають величезного скандалу.

— Адміністрація і театр. В Архангельську між поліцеймейстером та міським театром вде вперта боротьба. Поліцеймейстер увесь час чинить угиски трупі, а група вперто стоїть на своєму. Зайшло у них про те, що поліцеймейстер хотів, щоб трупа дала дарові білети для вице-губернатора та сідарика. Трупа не хотіла дати. Тоді поліцеймейстер почав забороняти пієси од вистави, брав їх для прочитання і тримав по скілька днів, через що пієси не могли піти. Трупа звернулася до губернатора за поясненням чи, повинна давати вона дарові місця для сідариків та вице-губернатора. Губернатор пояснив, що не повинна. Але після цього пояснення поліцеймейстер ще гірше став чинитися до трупи. Нарешті дійшов до того, що притяг до відповідальности артиста, котрий перекрестився на сцені під час вико-

нання з «мініатори» Чехова «Хирургія» ролі дяка. Але мировий суддя не нашав в тому нічого злочинного і виправдав артиста. (Р. С.)

— Московські «купці». Дивні купці, що вислали з Москви сукно, аксамит та хутра, одержали замість товару сіно, каміня та аляско. Коробки були цілі, Шахрайство викрило тільки після того, як одчинили коробки з товаром. Дивні купці мають великі втрати, бо аляскої не відповідає за ті грози, що переплатили не на станції. (Р. С.)

— Дружна пара. На станції «Липа» північно-західної залізничії правдою пікава пара вчителів. Він, д. Павлов—в залізничій школі; вона—д-ка Пококіло—в жіночій школі. Хоч вони не родичі, але незвичайна єдність в їх вчяках і відношенню до школярів помічається. Так, для нього привіт і імен в учнів не істнує. Кождий школяр для нього: «окотина», «осел», «дубина», «морда», «малпа» або навіть «шпала залізнична». І вже так і знають школярі: коли пан Павлов кричить: «Гей, ти, морда!»—то повинен встать учень Іванов; «послухай ти, шпала залізнична»—встає учень Степанов і т. н. Для вчительки теж не істнує привіт і імен в учениць. Єсть тільки «убоїще», «ідіотка», «форменна ідіотка» і т. д. І знов таки, коли Пококіло вигукне: «Послухай ти, форменна ідіотка!»—встає повняна учениця Сидорова і т. н. Крім цих привітів дружна пара любить ще і прикладати рук до учнів. Він систематично б'є учнів «кобасою», себто куском резини. Вона—пускає в діло свої власні пальці, після котрих лишаються великі синяки на руках учениць. Гарна пара працює на педагогічній ниві, нічого скажати, додає газета. «Л. Д.»

ПО УКРАЇНІ. У КИЇВІ.

— В українському клубі сьогодні од 8 до 9 години ввечері відбулись соціалські справи.

— В судовій палаті 18 марта розглядали справу селянина Дем'ячука, котрого обвинувачували за образу Його Величності без наміру викликати неповагу. Розглянувши справу, судова палата присудила Дем'ячука на 1 місяць до кріпости.

— В політехнікумі. Студентський «союз націоналістів при кієвському політехнічеськом інституті» повідомив в спеціальному відозві, що він негативно ставиться до протесту студентської абірки і цілком ажогуюється з тим, що Пуришкевич скавав про студентство в своїй думській промові.

— Впущено з під арешту цими днями політачного в'язня Віктора Лисенка.

— Арешт. В Києві арештовано кондуктора трамвая—Тимофеева, якого в наказу адміністрації заслано було на 2 роки в вятську губ., авідки він втік. Тимофеева знову заслають в'язад.

— Вистави по театрах не відбуватимуться з 20 до 28 марта.

— Дисертація. 21 марта о 1 годині влень в 8 аудиторії у університеті оборонятиме К. М. Смирнов магістерську дисертацію на тему: «Банки і банкірський депозит в Римі». Офіційними опонентами мають бути професори: В. Л. Удінцов та М. М. Кашков.

— Виставна художників—клян в уні-

3 нашого життя.

IV.
 Момент атрофії.—Наша-не-своя школа.—Гріх проти «духа свята». Перший моголицький.—«Плетение словес» з примусу та «умозрительна спекуляція».—Абстрактний народ з занадто типовими рисами.—«Вотъ народъ!»—Фіктивна однаманітність.—Здорове зерно під кулюю молоту.—Фанатизм з другого боку.—Український бурлак і Некрасовський мужик.—Одвіряність од життя.—«Ніть нічого!»—Спасенна форма.

«Вотъ вь зготъ моментъ атрофії політико-соціальныхъ стремлений у такъ называемыхъ «українофільовъ» усойшо подроті то покольвіє «южанъ», которое увлечено было вь такъ называемую «русскую соціально-революційную партію», благодаря столько же неполноті образования, вынесеннаго изъ офіціальныхъ школъ, и собственнымъ недомотрамъ, сколько и недостаточной яркости політико-соціальной стороны вь знамені українськихъ народолобцевъ». Ці слова належать не якому-небудь сучасному «хулителю» старовини, а дичеві тих же часів, який проте зміг стати по-над ними. Це Драгоманов так закінчив свою передмову до «Письма Костомарова къ издателю «Колокола», зазначивши дві категорії причин, через які піддало було українство. «На недостаточной яркости» політико-соціальной стороны вь знамені українськихъ народолобцевъ «я вже описав на попередніх сторінках. Тепер пора обернутися і до другої категорії причин, що зав'язували фатальний вузол «страннаго состязанія» на Україні.

Правда, про «неполноту образования, вынесеннаго изъ офіціальныхъ школъ» немає й потреби довго розводитися. Рід сама собою ясна, як божий день, і коментарі в багато не потребую. Кожному відомо, що обруєтельна школа на Україні навмисне, «сь обдуманнымъ напередъ намірєнємъ», вєтхувала всі сторони життя,

які могли серед молоді збудити питання—«хто ми, чий сини, яких батьків?» І коли ті питання, наперекір шкільнимъ впливам, таки виникали, школа всіма силами, не перебарючи в засобах, боролася з ними, видаючи душу живу цілої навики молодих поколінь на Україні. І хоча така школа сама проти себе викликала і зневажливість, обурєння та протест, але це тільки на загальний її уклад припадало, в при сипанні ж національних інтересів та цікавости до свого народу і його життя вона євого досягала повною мірою. В тому, що так туго заткнувся на тілі українського народу фатальний вузол національного лихоліття, який належить величезна—хто зна тільки, чи потечена—роля. Рід за роком наша-не-своя школа випускала й випускала в життя молодих людей, не то не давши їм ніяких відомостей про рідну сторону, а ще отруївши їх очевидною неправдою, свідомям черекручуванням і фактів а минулого, і події сучасного. Централістичний дух, що панував і панує в школі, так міцно в'їдався в отроєні душі, що був мабуць чи не єдиним певним здобутком офіціальної освіти, остаючись навіть тоді, коли всі інші геть пропадали під напором критичної думки. І коли російська школа взагалі може похвастати тільки тим, що виховувала або «человіцьку» в футлярі—майбівних чиновників, або протестантів, то та ж сама школа на Україні далеко більшого лиха накліла, прищепивши мільйонам інтелігентних людей нехтування до інтересів свого народа та його національного, а разом і культурного та політичного відродження. Гріх цей до віку на шкільній системі лежати мє й прощений не буде, як той євангельський гріх проти «духа свята».

Школи належить почин у тому духовному відлученні, що настало у нас між народними масами та чужою йому національно інтелігенцією. Шко-

да у нас була тим заступом, що проковчав глибоку безодню між народним життям і життям освічених шарів людности. Вона ставала за першого моголицьки, що кидала свою важку грудку землі на забиту офіційними заходами домовину живцем похованого українського народу.

І те, що починала школа, доводило до краю життя. За першим моголицьком безліч їх стало на ту ж таки роботу,—одні свідомо, інші ж з незнання та з негумучности. І тут найбільшу вагу мали вже загальні обростави громадського життя в Росії.

Через відомі всім умови політичного життя, громадський рух мусів раз у-раз од практичних питаннів сходити в сферу абстрактного теорєтування. Витворилась навіть спеціально-російськє манєра абстрактної, «саопівської», мовляв, мовою говорити про конкретні, насушливі речі, бо янак і зовсім невільно було говорити. І це конкретніша, насущніша рід, то більше повинна був письменник зазивати її в папірці того, що в старовину звалось у нас «плєтєніємъ словесъ»,—правда, тепер уже з притому, а не для краси практикованим. Це почастіє сприяло ровиктові теорєтичної думки, розсудило її в шир і в глиб, даючи їй силу певного рамаху та широту конструкції. Але, з другого боку, ті ж самі обростави накладали й пов'язку на очі і привчали дуже прості інаді речі розглядати методом того філософа, що глибокодумно міркує на тему «веревка—вервєе протєст». З таким прищеплєнім і школою, й оброставими громадського життя нахилом до теорєтування та абстракцій інтелігенція на Україні просто не могла увійти в суть українського життя і прищепити себе до місцевого українського ґрунту.

Занадто він був конкретний для «умозрительнихъ спекуляцій», шляхом яких звикала ходити інтелігентська думка, і інтелігенція наша дивилась не на

овій народ, а поверх його, в туманну далєчїнь. Замість місцевого конкретного людо, що жив, працював і мучився в конкретних же таки й обєта-влях свого каторжного життя, перед інтелігентною виступав абстрактний народ, але—дивна річ—в типовим рисами великоросійського мужака. Про це вже попередю подбала школа з її наукою про «єдиний руський народ», а потім своєю додавала вже й централістична традиція, що гірш, як огни, сахалась усяких місцевих одмін. І от розуміючи абстрактного народу на великоросійський копїя, і тільки такого народу, прикладалося всюду — «отъ финскихъ хладныхъ скалд до пламенной Колхиды». Витворилась нова, надзвичайно шкідлива фікція — одного єдиного народу, на всіх просторах 1/4 частини землі однокорового. Теорєтично інтелігенція, цєнна річ, знала, що тут живе народів «престрашенна мішанна», знала перелічити й того, мовляв, «инородца», якого й статистика показувала більше, ніж «корєнного населєнія»; знала вона де-що й про Україну. Але знання не не великого важило; не багато рїжилось од такого напр. оповідання бувалого артілщика у одно-го молодого російськєго письменника.

— А в тємъ, чутъ подальше... тамъ хохамъ жить. Ну, і сїмшїно, ну і чужїно — не приведи, прїмо, Богъ!—«Хїба-жє це» де «хїба-жє-якъ», — все у нихъ «хїба»... Шибку за гривенникъ вставїшь, — по нашєму стекло, по їхєму «шїбка», — вїдь вєтхє чуєво. Какъ говоритъ значуть, — нічого не-поняєто... Вставїшь єту самую шїбку, — пукатїя, гривенникъ цїна, — вїть, она тебї, хохушка єта, хохїлка—«матї» по-їхєму,— тащїть єто самое, тебї сала кусокъ... Ну, огордїши, — на себї волокєтє: — «На, рїдїнь!»... Возьмєшь єто, — ажъ досада:—«Расстєчїтельна єта, скажєшь, дома своєво». А она-то не понимаетъ,—думаетъ, спасибо ска-залъ:—«Кудаш, рїдєньний, кудаш!»

— Вотъ дуря! — искренно встєпаєтъ ар-тедь... — А хохамъ самї тоже... Петро тамъ ка-лодь-нібудь... (У якийсь час на «о» узарюють: Петро, Іванєво). Возьмєть кнутъ, — а они «ба-тїть» вєтхє, — батїть єтєтъ самїй возьмєть,

да денєтъ себї «цѣлковыхъ», и идетъ на яр-манку кїяя покупать... Крашкє хїба жуєть, —ходить... «Скїяя єей кїяя стонїть?» — Сто рублєй... «Отгєтъ хїба скажїанїсь!» Подалєя дальше, и все крашкє жуєть... «А єей кїяя скїянь?»—«Двєстї рублєй!»—«Скажїанїсь...» А у єго вєсєго-то іхъ и єсть себї цѣлковыхъ. Цѣльний день ходїть. Тотъ стє, тотъ двєстї, а онъ все ходїть: хїба скажїанїсь... Безъ цїнага вь жїсть нічого не купїть,—вєтхє народъ простотї. Цїнага іхъ вєдєнь чєловєчї двєдцѣть обдурїть: побожїєтє, покорєстїєтє — Эхъ, шїца-не-лошїца,—морє порєкєчїть, — хохєта не замєчатъ, — бєрї; гєтовє дїло, вынїяній грєшїно... Простотї народъ, стрєсть! Нашї спрїтєвєтє ютєд-алї. Повторї єму єще о чємъ хохємъ, онъ тебї не только... онъ тебї чєтєрєтє оєснє-нїєтє, не то что сєвѣ... Вотъ народъ! (С. Сєрвєєв-Пєвскїй.—«Почєвъ полєзъ».)

Отє нещєсно сєло, вїшнєвї садочкї, «крїя, гдѣ вєсь бїльшєй дїшєтъ», де «валїєтє самї вь рєтѣ галухїна», та ще «молодїцькє-молодїцькє»—от і вєє, чїм, з лєхкїої рукї корїфєтє російськєго письменствє, одрїєнїєтєся Україна од Вєлїкоросїї в уяві єрєднєго інтелїгента, що жївє навїть на Українї. Не дїво, що хоча б і єрєвїнонї люде, але в такїм багатїм запєсєм відомєстєй про ивородцїв, всюду ішли до народу з однаковїми методєдми прїаї, з однєєю мовою, з однїми формами, не приповодблєючи себє до місцевїх національних обєта-вї і форм, не шукаючи в них ґрунту для своєї прїаї. Ми знаємо, що було наслідком такої фікції, яка породила нехтування до народних форм: «наука, искусство, просвѣдєніє, дївїлїзація», — кажучи перєфразованими трєхї словами Михайловського, — илудєть самї по себї, народъ—самъ по себї, не оплодєтєоряя другє друга». Мало того—між ними виникло «странное состязанїє», і фатальний вузол все дїжче затїєсягає...

Українофільство, з його безпосєреднїм інтерєсом до конкретного народу і справжнього народького життя, було у нас по сутї протєстом проти цього надїрного абстрагування та шляхом до оплодєтєоряня народького життя культурними здобутками і

верситеті 26 марта кінчається. До цього часу на виставці перебувало більше, як 3000 чол.; продано 32 малюнків і етюдів.

◆ Нове товариство взаємної допомоги. Цими днями затвержене "Общество взаимопомощи лицъ наемного труда въ сахарной промышленности" незалежно розпочинає свою діяльність, яка, по статуту, має охоплювати 12 губерній.

◆ Снігові заноси. В управлінні південно-західної залізниці одержано звістки з станцій: Окиця, Раманькоуца, Ларги і Біррово про снігові заноси. Завірхоа захопила новоселіщську, волочиську, моголівську і частину елисаветградської залізниць. Зроблено скрізь заходи, щоб заноси не затримували поїздів. На ст. Копайгород занесено снігом поїзд і затримав його на 2 ч.

◆ На Дніпрі останніми часами вода все прибуває по два вершка за сутки. В Києві досить живий рух на пристанях. Багато прибуває що дня з південних пристань буксирних пароводів, що або йдуться такси в Київ, або пливуть з вагою далі на північ.

◆ Сніг. 19 марта вночі в Києві йшов чималий сніг. Вранці все мало цілком зимовий вигляд. За день сніг трохи розтанув, і повітря не було морозу. Вдень 19 марта також кілька разів сніг порывався йти.

◆ Пам'яті А. Ф. Кістяковського. 20 марта в 14 аудиторій в університеті відбулися спільне засідання товариства "Патронат" і юридичного товариства. Проф. Г. В. Демченко прочитав про патронат лекцію, присвячену пам'яті проф. А. Ф. Кістяковського. Початок о 8 год. ввечері.

◆ Залізняк між Цвітковою і Казаніном. В найбільшій оселі київського повітового комітету мають розглядати доклад про будування залізняк між Цвітковою і Казаніном. Автор цього проекту—інженер Іокич.

◆ В університеті цими днями відбулися вибори професора для кафедри фізіології. З усіх кандидатів найбільше голосів одержав прив.-доц. військовий медичний академік—д. Чаговець (+20 і—6), а потім прив.-доц. військовий медичн. академік—Болдирев (+15 і—11), провектор при кафедрі фізіології в київському університеті—Леонович (+14 і—12) і, врешті, прив.-доц. військов. мед. академік Вабіч (+8 і—18).

◆ На історико-філологічному факультеті київського університету державні іспити почнуться 8 мая; прохання прийматимуть з 20 марта до 14 апріля од 2—3 години вдень по-дня, окрім празників.

◆ Ревізія сенатора Дедюлина. Канцелярія сенатора Дедюлина буде в гостинній "Гладиною" на Фундуклевській вул. Приймає приватних осіб в справах ревізії київського і одеського інтенданства сенатор Дедюлин почне з понеділка, 21 марта; до того часу вироблено буде детальний план ревізії. Канцелярія сенатора Дедюлина в Києві функціонувати не пізроку, поки не скінчиться сама ревізія. На деякий час вийде тимчасово в Одесу.

◆ Забастовка в "Гранд-Кафе". Хазяїн ресторана "Гранд-Кафе" не згодився задовольнити вимоги офіціантів і через це вони не хотіли вчора стати на роботу; хазяїн повернув їм заклади і порозумів їх.

◆ Сельсько-господарська виставка. Вчора на засіданні виставочного комітету виробляв умови угоди з міською думою. Комітет ухвалив ще раз звер-

нутися до думи з проханням дати для виставки Царський садок на умовах першої заявки. Це прохання комітета дума має розглянути на тижні. Одержано також телеграму од харківського сільсько-господарського товариства в справі улаштування сел.-госп. виставки в Харкові, замість Києва.

◆ 3 урядових наказів. Київський губернатор спеціальним наказом (10 го марта, № 1528) повідомив всіх підвладних йому повітових справників, що він дозволив інструкторові по молочарському господарству Костеві Ів. Михайловичу улаштувати по селах на Київщині, без попереднього повідомлення поліції, народні читання і розмови про сільсько-господарські справи.

◆ Базарні ціни. 18 марта по київських базарах ціни на живність такі були: м'ясо—16 коп., телятина—13 коп., філа—30 коп., свинина—18 коп., судак—30 коп., щука—20 коп., короп—25 коп., картопля—1/2 коп., капуста—10 коп. і дорожче за качан, буряки—2 коп., клюква—5 коп. за хунт, сушені гриби—1 карб. 20 коп., яйця—20 коп. за десяток.

◆ Нещасні випадки. 18 марта застрелився київський власник будинка і співробітник "Кіевлянина" Н. Тальберг. Причина—тяжка хвороба. Вчора в дворовій часті арештантка Титана Совацька зробила замахи побити себе життя, перерізавши горлянку. Становище Совацької безнадійне.

◆ Засідання гуртка натуралістів київської політехніки відбулося сьогодні в ботанічній аудиторії о 4 години вдень.

◆ 3 Київщині. Переселення. Для переселенців з київської губернії цього року призначили в західній Сибірі 8,400 бодушних наділів. Через те, що охочих переселитися з київської губернії є мало не 68,000 душ, то, звичайно, цієї землі не всіх мало. Через це нарада членів землеустроїтєльської комісії постановила поділити цю асю землю на всі повіти київської губернії, по 700 часток на кожен. Організовані гурти ходяків почнуть їхати на Сибір 10-го апріля.

◆ Стародавня церква. "К. В." оповідають, що в с. Острові, Васильківського повіту, стоїть церква, дуже стара. Церква ця аж зігнулася на бік вітарем, хоч і стоїть підпора. Церква розвалиється враз, як тільки здійметься буря і заробить багато диха. Ватюшка каже, що й такої церкви стане на його вік. І віхро не журиться.

◆ 3 Великій. Театр у Ровні. Влітку в г. Ровні, в залізнично-дорожньому театрі, гратиме труппа д. Вродерова. Ця трупа грає "всє"—російську драму, українську мелодраму, оперетки, і так ии.

◆ Поміжні. З земської страхової статистики видно, що за ввесь 1909 рік на Волині було 1,516 пожеж. Згоріло 4,364 селянських двора. Видано 556,174 карб. страховки. Це вигодить на 100,000 карб. більше, ніж позаворік. В январі й февралі цього вже року було 129 пожеж, за які земство виплатило 19,414 карб. страховки.

◆ 3 Поділля. Євангелісти. Скільки літ тому в с. Ярославці, летичівського повіту, завелись уперше євангелісти, згуртовані одним селянином. Спершу, як пишуть "К. В.", односельці дуже ворогували з сектантами, а далі, побачивши, що вони живуть добре, нікому нічого лихого не роблять, і поставились до їх инакше. Те-

пер у Ярославці так намножилося євангелістів, що вони одділили собі вже частину кладовища, щоб ховати там своїх мерців.

◆ Переселенці. Землеустроїтєльська комісія має відомості, що цього року з Поділля в'охотились виїхати за Урал 3,821 сем'я, або 20,695 душ. Найбільше переселенців припадає на Приморську країну. Туди йде 2,139 семей, се 6 то 11,011 душ. Далі йдуть округи—Амурський, куде йде 4,480 душ, Сямпалатинський—1,085 душ, Тургайський—572 души.

◆ 3 Чернігівщині. Віспа. "Ч. Сл." повідомляє, що в с. Чешівці, городнянського повіту, слабують люди на віспу. Кожного дня слабеє по кількох душ. Усіх слабих на віспу у цьому селі за малим не 20 душ. Здебільшого, це все діти.

◆ 3 Полтавщині. Переїзд переселенців. На Полтавщині саме тепер заворушилося переселенці. За два тижні, з 1 до 15 марта через станцію "Полтава" пройшло 16,600 переселенців. Між ними було 2,150 самовольців. Переселенці везуть з собою багато всякого добра та скотину. За цей час перевезли 180 коней. За цих таки два тижні вернулося назад з Сибіру 317 переселенців. Здебільшого, вони поприїздили, щоб дати раду своїм справам дома.

◆ 3 Харківщині. Суд над студентами. У Харкові вже відбувся дисциплінарний суд над 15 студентами технологічного інституту за оходку в протестом проти Пуринкевичевого наклепу. Одного студента виправдали, двом висловили догаду, а иншим зробили увату. Судили тільки тих, кого бачили на сходці інститутської адміністрація. 215 студентів заявили, що й вони солідарні з підсудними. Заяву їхню суд приймає.

◆ Втекли арештанти. "Ут." оповідає, що 15 марта в 5 годин ранку в харківської губерньської земської лікарні, через вікно в уборній, утекли два арештанти Гейко та Гревизорський. Арештанти перелізли через паркан, а далі поїхали до Чугуєва. Одежу вони собі заставу наготовили.

◆ 3 Катеринославщині. Розбійники. На каменському заводі поліція обступила хату, де переховувався звічний ватажок розбійників, що втік з під арешту, Кузін. Обступлений за всіх боків він, як пишуть "Од. Н.", хотів прорватись з ножем у руках крізь низку поліцейських, але вони пристрелили розбійника.

◆ 3 Харсонщині. В університеті. Двічі вибирали в одеському університеті проректора, замість професора Маньковського, і обидва рази з того нічого не вийшло. Тепер на проректора призначать когось з професорів саммісістр.

◆ 3 Таврії. Труси й арешти. "Р. В." оповідають, що останніми днями в Сімферополі було багато політичних трусів та арештів. Так само і в Мелітополі та в Євпаторії поліція потрусила й арештувала багатьох робітників та прикащиків.

◆ 3 Кубані. Нова книжка. Незабаром в Катеринодарі вийде: "Історія кубанського казачього войска".

◆ Шевченкове свято. Шевченківський концерт, що відбувся 18 марта в Катеринодарі, зібрав повен театр. Успіх концерта був великий. Під час концерту наробив гармидеру якийсь добродій, бо, на його думку, в святкуванні пам'яті великого поета було "стремління кь наспроверженню строя". Але цього добродія, як переказує "Куб.

Кр.", заспокоїла сама поліція, упевнивши, що він помилується.

Українці в Відні.

◆ Українська університетська молодь на зібранні 16 марта, скликаному з приводу останніх заходів польовіаувацького львівського університету, ухвалила такі резолюції: "Українська університетська молодь у Відні, зібрана 16 марта року 1910: 1) констатує, що львівський університет де жите і де факто утратив свій і через це в найбільшій рішучості висловлює протест проти його польовіаувацького до того часу, поки не буде засновано самостійного українського університету у Львові; 2) закликає уряд якнайшвидше почати справу заснування українського університету у Львові, таким чином, уникнути тих наслідків, яких араз годі навіть передбачити; 3) звертається до українських парламентських послів безрізниць партій з проханням, щоб вони з кожним, навіть найменшим, замахом на права української нації до теперішнього львівського університету борилися з найбільшою рішучістю, поки не засновано буде самостійного українського університету у Львові; 4) солідаризується цілком з кожним кроком львівських товаришів в боротьбі за український університет і зобов'язується брати активну участь в цій боротьбі, поскільки це потрібно буде для справи". (Діло).

З життя "Провіт".

◆ В київській "Провіті". Сьогодні відбувся збори видавничої комісії. Початок о 8 годині увечері.

Справа Тарновської.

На ранковому засіданні суду 18 марта дуже гарне вражіння зробило на всіх підсудних посвідчення Табурино. Він знав Прилукова ще як йому було одинадцять літ. Завжди у всьому він довірявся Прилукову, в нього без усіх ускладнень переходився чужі акції на пів мільйона карбованців. Йому доручалися величезні іски на 200 тисяч, на мільйон карбованців і він ніколи не підводив своїх клієнтів і він завжди добросовісним і акуратним адвокатом...

Одного разу був такий випадок: мало знайоми йому люде, сподіявшись трохи, видавали Прилукову на переховування велику суму грошей, значно, що у нього, як у людини, яка тримається "правих" політичних переконань, не може бути трусу. Таке велике довір'я було до Прилукова.

Не тільки у своїх адвокатських справах Прилуков був дуже гарною людиною, але і в своїй сем'ї. Він кохав свою жінку, дітей і плекувався про них.

Далі дають посвідчення Ткаченко та Охрименко. Вони дуже хвалять Тарновського. Не тільки у своїх адвокатських справах Прилуков був дуже гарною людиною, але і в своїй сем'ї. Він кохав свою жінку, дітей і плекувався про них.

Далі дають посвідчення Ткаченко та Охрименко. Вони дуже хвалять Тарновського. Не тільки у своїх адвокатських справах Прилуков був дуже гарною людиною, але і в своїй сем'ї. Він кохав свою жінку, дітей і плекувався про них.

зати, що на підставі цих посвідчень можна прийти до певного висновку, що в Москві Тарновська жила з Прилуковим. Тарновська дає багато пояснень і їх заносять у протокол.

Присутні співчувають Прилукову. Посвідчення за останні дні багато зробили на користь Прилукову.

Тарновська говорить, що в Москві вона жила на власні гроші, а справи Прилукова погрішали після революційного руху в 1905 році, та після єврейського погрому в Москві.

Прилуков на це заявляє, що ніякого єврейського погрому в Москві не було.

Допит свідків має закінчитися 19 марта. Потім буде закриті засідання, а після нього будуть давати посвідчення експерти.

ТЕЛЕГРАМИ

(та останні вісти з газет).

Державна Дума.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Головою київського. Проводяться далі обговорювання обрахунків коннозаводства. Управляючий державним коннозаводством заявляє, що відомство цілком визнає необхідність реформ означених Думою, робить заходи що до поліпшення справи і просить повонити скорочені комісія кредити. Промовляють: ки. Урусов, Волков 2-й, Крицов, Березовський 1-й, Сазонов. Вєи вони заявляють ріжші недоладности ведення справи і між иним те, що на поліпшення породи робочої коняки, яке так потрібне, управління коннозаводства не звертає ніякої уваги. Шубинський пропонує передати управління державним коннозаводством до міністерства хліборобства. Заводські конюшні передатъ земствам, яким повинно надати право преміювати кращі київські екземпляри, не дивлячись на їхню генеалогію.

Дума ухвалою пообавляється Волкова про зведення в сабайкальській області державних конюшень, Крицова й Березовського про зведення правильних шток-буків. Обрахунки ухвалено в розмірі, встановленному комісією.

Дума ухвалою пообавляється Волкова про зведення в сабайкальській області державних конюшень, Крицова й Березовського про зведення правильних шток-буків. Обрахунки ухвалено в розмірі, встановленному комісією.

Нарада представників земських управ.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Міністерство внутрішніх справ дозволило скликати нараду представників од тих губерньських земських управ, що умовились влаштувати а 1 го юлія перестраховку майна; в нараді можуть взяти участь і представники управ, що захотіли-б пристати до перестраховки а 1 юлія.

Судові справи.

МИКОЛАЙВ, 19. За крадіжку 60,000 карб. касира відділу Північного банку окружним судом присуджено на півтора роки тюрми і на чотири роки під догляд поліції.

РИГА, 19. Сесія пєтербузької судової палати почала розглядати справу про революційну організацію в 1905 р. адміюньської волости, рижського пов. Підсудних—31. Винуваті їх в організації революційної дружини.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Головиний військовий суд розглянув касадійну скаргу членів казанської прийомної комісії, яких казанським воєноокружним судом за хабарництво та порушення службових обов'язків присуджено було до арештанських рот від 1 до 3 літ та до штрафу на користь комітету равеняк від 970 р. до 38,000 р. Скаргу оставлено без наслідків.

Аввокати Прилукова старуються дока-

стинала механічно. Розв'язати фатальний вузол могло тільки широке українство, що єдиною національній формі з світовим змістом. Українофільство, як ми бачили, не могло тут допомогти, бо само обмежило себе в змєсті, спинавшись на пережитих стадіях народнього життя і не вшпівшись за новими вимогами часу; це менше могло допомогти тут російство, бо воно задла абстрактів і зовсім таки кидало конкретний народ на роздоріжжі, дивлячись на життя крізь окуляри чужого народоів письменства, пробуючи на місцє дій-ности поставити книжні будування. Тим часом вже в середині 70-х років, вишшовши з-під ферули українофільської практики, Драгоманов окреслив спасенну формулу, якою тільки й можна охопити сферу "сганяного сестязанія" і пригасити боротьбу та ворожнечу між культурою і працею, між поривами й терпінням—або хоч втворити спільну, на обидва боки зрозумілу, мову. Формулою цієї було — "космополітство в цілях, націоналізм в засобах", бо тільки з сточих ногами й в серцем на нашій Україні,—писав Драгоманов,—ми будемо держати свої голови в Європі" ("Громада", IV, стор. 196).

На цій формулі засновано новітній український рух з його замірами — пересадити всі кращі здобутки галляно-людського духу на рідний ґрунт, надавши їм щиро-національну форму. І що ширше захоплюватиме цей рух, з одного боку, загально-людську сферу і що глибше вбиратиме в себе її здобутки і вкладатиме в рідний український ґрунт, то міцніший і сам він буде, і більше користі народоі дасть. Я вже не кавати, що тільки він один і може щасливо розв'язати фатальний вузол усього націоналізму, що на дихо нам сльза доля історична вив'язала на нашій не-ової землі...

Сергій Єфремов.

було зовсім инакше. Конкретний мужик український, джерело всякої творчости на нашій землі, не тільки не дивлявся собі подкади, а й зовсім зник з горизонтів аденационалізаційної інтелігенції на Україні перед грабарською загально-російською, власне велікоросійською, мужика. І ст ми бачимо, що чимсь надмірно книжним, надавши йому штучним і через те просто фантастичним одгноило від самих народоловчих заходів тієї інтелігенції.

Вернемось знов за-дллі ілюстрації до споминів д. Короленка. Гурт гмінавств з тим самим учителем Авдєвим, що збудив був на якийсь час українське почування у героя споминів, співає популярну пісню про бурлаку:

Бурлак робить, заробляє,
А хазяїн п'є, гуляє.

На питання Авдєва—чи подобається пісня, запитаний відповідає, що більш од усіх сподобався. "На вопрос—почему больше всего, я,—оповідає автор,—веськолько замлялся.—Потому что... напоминает Некрасова".—нарешті-сформував хлопець своє вражіння (стор. 389). Страшенно характерна оця відповідь, а надто, як додати, що трохи агодом, через кілька сторінок, сам же д. Короленко заявляє, що Некрасовського мужика він і в вічі ще тоді не бачив і сам почував, "то вь сущности сходитъ вѣтъ, а между тѣмъ мой отзывъ все-таки выражалъ что-то дѣйствительное" (стор. 389).

І справді—виглядав...

Він виявив одірваність од живої життя та його безпосередніх вражіннів; він виявив книжність та абстрактність думки, залежність од традиційних поглядів, що близьке пояснення далим, що до цього підходили кінце чужими мавицями,—декоті дороги не знали. Бурлаку, схожого на того, що в пісні співається, напевне, бевліч разів бачив коло себе хлопця; Некрасовського ж мужика він

ніколи на своєму віку не срівняв і сам це добре знає,—і от же перший аналізов стержу до його серця тільки через те, що "напоминает Некрасова". Щоб захопитись, на Волині живучи, чудово українською піснею на загально-людську, стару як світ тему про наймати і хазяїна тільки по аналогії з велікоросійським мужиком—чи може ж бути більша ознака одірваності від життя, чи можна гірше показати наслідки "сганяного сестязанія" між народним життям та культурними впливами, яке було і, на жаль, не перестало на Україні. Сльза людини, що наших обставин не знає, певне й ладу не добере тут ніякого. Та й сам автор, хоч може не зовсім очевидно, почував тут щось непевне і через те мабуль і висловився так обережно—"что вь сущности сходитъ вѣтъ, а между тѣмъ мой отзывъ все-таки выражалъ что-то дѣйствительное".

Ось автор, ще дитиною, в панському хуторі на селі. Панський двір живим своїм звичайним життям: гости, розмови, музика, панічі і панночки, танці,—оте дорожче істнування, що було характерною ознакою життя по старопанських дворицях. І поруч—зовсім иний світ. "А гдѣ-то тамъ, за предѣлами усадьбы,—додає д. Короленко,—видеть своя трудовая жизнь, невѣдомая и чуждая... Отъ нея вѣтъ вѣтъ наши акколдованные предѣлы отчужденности, превръінемъ, враждою. И мнѣ ничто, чтобы связало жизнь воображенія, мечты, порывы съ этой рутовой, но дѣйствительной жизнью труда и терпѣнія" (стор. 336). Нема, нічого нема, опріч ворожнечі й боротьби...

Чимсь страшним віє від цих слів, коли в них гаразд адумати, коли уявити собі картину того життя по-

Vertical text on the left margin, likely bleed-through or a separate column.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Окружний суд розглянув справу голови „союза боротьби съ революційей“ Деаборі про фальшиві векселі. Присяжні засідателі визнали, що Деаборі „дійствувалі по легкомислію“ і його присуджено до арешту на один місяць.

Петербургська судова палата затвердила постанову окружного суду, щоб конкурсовому управлінню по справах неспроможного письменника Потапенка було одмовлено в знищенні його умови в видавництвом Маркса про продаж видавництвом усіх майбутніх творів Потапенка за 15 т. р.

Процентна норма.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Шварц піркулярно запропонував університетам приймати помішників провизорів на підставі норми для прийому євреїв у вищі школи.

Міністр торгів і промисловости Тімашев дозволив приймати до одеських комерційних шкіл 47 відсотків євреїв, пропорціонально гільдейським платіжам купців-євреїв.

„Не вбивай“.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Новобранця Платонова, що одмовився одбувати військову службу, присуджено до тюрми на три роки. Платонов заявив, що він придержується заповіді „не вбивай“.

Відозва Нейдгарда.

ВАРШАВА, 19. „К. В.“ телеграфують, що Нейдгард через газети звернувся до людности, щоб подавали йому матер'ял для ревізії міського ломбарду.

Ходять чутки, що сенатора Нейдгарда буде призначено членом Держ. Ради.

Всякі звістки.

ПЕТЕРБУРГ, 19. На посаду помішника начальника переселенського управління назначено Струве, що до цього часу був ревизором по межуванню та земельному упорядкуванню селян у чотирьох сибірських губерніях.

Емігрантам-євреям дозволено користуватися переселенським тарифом, коли вони матимуть свідоцтво еміграційного товариства.

В гостиниці застрелився коміонер Тюгінмаєв. В листівці він пише, що боювався суду за безістиванне підозріння в підвалі власної квартири в май минулого року.

РІГА, 19. Політехніків упереджено, що конвойний стражник застрелив робітника, коли той хотів утекти.

ДОРПАТ, 19. Сходка студентів дорпатського університету висловила подяку депутатам опозиції і звинувачення мовчазній професурі.

ПЕТЕРБУРГ, 19. Складана головним управлінням землеустроєвства і хліборобства для вироблення плану агрономічної допомоги людности нарада инспекторів сільсько-господ., у повноважних сільсько-господ. часті і урядових агрономів вирішила, що зв'язок між організацією агроном. допомоги людности і кредитовими інстит. може вестися через розвинення кредитових інституцій посередницьких операцій, порозумінням між кредитовими т-вами і с-господарськими, дозволом членам кредитових т-в позичок у с-госп. земських складах та, нарешті, участю представників кредитових закладів у повітових економічних радах. Об'єднання діяльності закладів дрібного кредиту може тоді статися, коли буде засновано імперський с-господарськ. банк, буде введено повітові с-г. банки (в попитках де існують земські каси функції банку переходять до кас) та буде введено наради представників кредитових інституцій. Всі ці заклади мусять з'явитися з місцевої ініціативи. Що до діяльності уряду в цім напрямку, то вона буде виявлятися в інструктуванні та в формі матеріальної допомоги.

ОДЕСА, 19. На нараді, під проводом начальника півд.-західн. завізничн. з участю представників міста й купецтва, обговорювалося питання про виближення колії Одеса-Бахмач до города. Ухвалено збудувати вказану на Пересипи, як було проєктовано управлінням ків.-воронізької залізничн.

Раскольники знайшли на кувальничім лімані частину кістяка мамонта, яка важить три пуди.

За кордоном.

Арешт російського жандармського унтер-офіцера.

НОВОСЕЛИЦЯ, 19. „П. Н.“ телеграфують з Чернівців, що там арештовано російського жандармського унтер-офіцера новоселицької колії півд.-зах. залізч. Якіма Бондаря. Арештові надають серйозне значіння Австрійський уряд послав до міністра чужоземних справ Ізольського телеграму, в якій вказує мотиви арешту.

ПАРИЖ, 19. Сенат прийняв вів'юваний палатою 12 березня законопроект про увільнення з військової метрополії осіб, яких осуджено за уголовні злочинства.

Театр і музика.

Шевченкове свято в Катеринодарі. Традиційний шевченківський концерт відбувся 13-го марта в Катеринодарі

дуже добре. Фойє „Св.в. театра“, де відбувався концерт, прикрашене було малюнками до Шевченкових творів та цитатами з його віршів. В самій галібині стояв бюст поета. В ятках продавали програми та білети на лотерею, що відбувався при концерті.

Концерт розпочали рефератом д. Скотинського: „Життя й поезія Т. Шевченка“. Добре співав хор під орудою д. Тараненка—„Жалібний марш“ та інші пісні. „Думки“ муз. Степаново виконала співачка д. Цветикова. Артистка Гаріна співала дуже добре „Садок вишневий“.

Воєнний оркестр під керівництвом Е. Есposito грав такі муз. твори: „Козачок“ муз. Направника, „Українська увертюра“, муз. Гросмана, „Козак“ Рубінштейна, „Піснь косяра“, муз. Чайковського.

Співали ще—д. Мульченко („Реве та стогне“), Гліньський („Ой поля“, музика Степаново), Демідов; Г. Доброскок читав Шевченкові вірші: „Іржавець“, „Холодний яр“ та інші. Усім охочим бути на концерті не вистачило місця.

Література, наука, умілість і техніка.

— Село. Вийшло ч. 12 народньої газети „Село“. Зміст такий: Не позоляти! М. Грушевського.—За тиждень.—З українського життя.—З закордонної України.—Георгій Коношій, М. Грушевського.—Дурисвіти, М. Левицького.—Про каракульське вівчарство, М. Григоровича.—Хороба на агрус, І. Чмута.—Що то за молочарські спілки, К. Михайлюка.—Дописи про святкування Тараса Григоровича Шевченка.—Жертви на пам'ятник Т. Г. Шевченкові.

— „Серед темної ночі“. Вийшла другим виданням повість В. Д. Грінченка—„Серед темної ночі“.

— Нова книжка. Вийшла третя й четверта частини твору Е. Шатріана „Історія одного селянина“ в перекладі М. і З. Левицьких.

Спростовання.

У вчорашньому ч. в замітці „Справа ред. „К. П.““ трапилася прикра коректурна помилка. Надруковано „Палата оштрафувала“, а треба „Палата виправдала“.

ДОПИСИ.

(од власних кореспондентів).

СМІЛА, черкаського повіту (на Київщині). Педагог. Торік в осени в міському хлопця гімназії було призначено за вчителя малювання д. К., що деякий час перед цим був економіком в одній з економіч. гр. Бобринського і попав у педагога тільки дякуючи „своім людяним“. З учнями він поводився недобре і ставив майже всім малі бали.

Коли його запитав де-то з учнів, що буде тим, хто має малі бали, то він відповів, що всі їх має зоставлено на другий рік, а хто з них хоче, щоб їх було переведено таки в цьому році, то нехай беруть у нього „уроки рисования на дому“. Учні це все розказали своїм батькам і ті, розуміється, згодилися послати своїх дітей до нього додому. Плату д. К. за „уроки на дому“ призначив нічошеньку—25—30 руб. з учня.

Так би воно собі може б і до цього часу було шито-крито—до сімейному*. Батьки б платили, а д. К. який одержував грошки, та лихо—про це довідався де-то з членів „Смілянського учено-просвітнього товариства“, а гімназія утримується коштом та заходами цього товариства. Про це було повідомлено директору гімназії. Було зроблено слідство, котре підтвердило, що це все було так і д. К. негайно скинуто з посади.

АНДРІВСЬКА ВОЛОСТЬ, галяцького повіту (на Полтавщині). Зп'янич очей. Пими днями в слободі Яганівці, андрівської волості, трапилася така пригода. Заможенький селянин Йовмен Василюк зайшов до свого приятеля—учителя місцевої церковно-парафіяльної школи, д. Н., щоб вкупи з ним виняти по чарці горілки на похмілля. Послали за горілкою та залускою, а тим часом в школу нагодилося ще кілька селян—зібралася „кумпанія невеличка, але чесна“. Всі заходилися пити. А як добре всі підпили, то зачали, боржкатися, а далі хтось вгадав, що в учителя є ятерьяна коліска—„гамак“. Мерщій добули цю коліску, поचेшили до коліни та до берестка на подвір'ї, ліг у неї Василюк і вгадав иншим коліхатий його з такою умовою, що коли його товариші викнуть з коліски, то за це він ставить їм своєї півтори кварти горілки, як же не викнуть—товариство так саме задовольняє його. На цю умову пристали учитель та Степан Олексієнко. Один з них став у головах, а другий у ногах у Василюка, розговдіали гамака та так гепнули Василюка об землю, що він тут же й Богови душу віддав.

По Московській Київ-Воронізьській залізч.

вкладок по 1 карб.; запасного капіт. 4 карб. 60 коп.; вклад в 694 карб. 77 коп. Позичок видано 2817 карб. 35 коп. 76 особам. Чистого прибутку за 1909 рік було 111 карб. 95 коп. У цьому році число членів в товаристві зросло до 800 чолів. Вкладок в 1 января до 1 марта поступило 1.860 карб. На зборх товариства ухвалено поклопотатись про те, щоб позичити в державного банку ще 2.000 карб. Наме — во дбає і про господарські справи. За допомогою повітового земства воно придбало „Трієра“ для очищення зерна і 5 рядових сїялок. Цей реманент видано земством як позичку по 2 відсотки на 2 роки. „Трієра“ товариство зоставило для себе й видає за невелику плату всім охочим, а сїялки продано з прибутком.

Є думка придбати ще букарів, жаток, то-що.

Варварівська громада має думку вкласти свій капітал—8.220 карб.—в наше товариство. Що ж до процентів в цього капіталу, то вони мають піти на освіту тих дітей, що виявлять найбільше хисту до науки.

Листування редакції.

Москва. Олені Котью. Про М. В. Лисенка можете довідатися з нарисів в книзі „Корифей української словни“ та з статі М. П. Старицького в № 12 „Кієвск. Старина“ 1903 року. Окрім того чимало рецензій і заміток про творчість нашого композитора друковано було в спеціальних виданнях: „Музыкальная Газета“, „Боян“ (1909 р.) та інші, а також в журн. „Русск. Мысль“ (1909 р. літні місяці).

Справочний одділ.

Календарні відомості.—Субота, 20 марта. Преп. Юнна, Сергія, Патріакія, св. Микити. Сх. сон 5 год. 36 хв., зах. сон 6 год. 32 хв. Т-во „Просвіта“.—Збори видавничої комісії.

Роспис ходу поїздів

(від 15 окт. 1909 г.)

Напр. Західна залізч.	№ поїзда	Оходить з Київ.	Прибуває до Київ.
Кур'єр. I, II кл. Одеса, Київ, Львів, Одеса.	1	9 г. 00 х. в.	2 г. 45 х. р.
Кур'єр. I, II кл. Брест, Варшава, Київ, Одеса.	1	9 г. 10 х. в.	10 г. 03 х. р.
Почтов. I, II, III кл. Одеса, Брест, Візосток, Гродно, Умань, Новоселиця.	3	9 г. 15 х. р.	4 г. 00 х. в.
Почтов. I, II, III кл. Сарни, Ковель, Варшава, Івангород, Гравинці, Візньєв.	3	12 г. 25 х. д.	4 г. 20 х. в.
Пасаж. I, II, III кл. Брест, Візосток, Гравіно.	13	12 г. 10 х. в.	14 г. 56 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Одеса, Умань, Новоселиця.	5	12 г. 30 х. в.	6 г. 20 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Бердичів, Радивилів, Візньєв.	11	7 г. 40 х. в.	12 г. 06 х. р.
Пасаж. II, III клас Одеса, Брест.	15	7 г. 25 х. р.	16 г. 35 х. в.
Пасаж. I, II, III кл. Одеса, Возочьск, Візньєв.	7	9 г. 35 х. в.	8 г. 20 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Фастов, Знаменка, Миколаїв, Єлисаветград.	19	10 г. 50 х. р.	20 г. 59 х. д.
Почтов. I, II, III кл. Фастов, Знаменка, Миколаїв, Єлисаветград.	17	11 г. 20 х. в.	18 г. 15 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. Фастов, Знаменка, Катеринополь, Севастополь, Ростов-на-Дону.	21	8 г. 20 х. р.	22 г. 55 х. в.
Пасаж. I, II, III кл. Сарни, Ковель, Варшава, Візньєв, Петербург.	5	11 г. 50 х. в.	6 г. 51 х. р.
Пасаж. I, II, III кл. до Ольшанки.	27	4 г. 35 х. д.	28 г. 33 х. р.
Службовий до Борожняк (ходить крім неділь та свят).	37	3 г. 00 х. д.	38 г. 09 х. р.
Службовий до Фастова (ходить крім неділь та свят).	39	3 г. 32 х. д.	окремо по вертає.
Товаро-пасаж. до Малина.	43	4 г. 20 х. д.	40 г. 15 х. р.
Службов. до Борожняк.	35	5 г. 20 х. д.	34 г. 58 х. в.
Службовий до Фастова.	35	5 г. 36 х. д.	окремо по вертає.
Школяк. тов. IV клас Київ, Одеса, Брест, Знаменка.	31	9 г. 53 х. в.	32 г. 00 х. д.
Школяк. тов. IV клас Київ, Сарни, Ковель.	31	10 г. 14 х. в.	32 г. 40 х. р.

По Московській Київ-Воронізьській залізч.

Скорий I, II, III кл. Москва.	2	12 г. 15 х. д.	15 г. 35 х. д.
Почтов. I, II, III кл. Москва, Курск.	4	1 г. 30 х. в.	3 г. 35 х. в.
Пас.-пост. I, II, III кл. Курск.	16	11 г. 00 х. в.	13 г. 30 х. р.
Пас.-пост. I, II, III кл. Курск, Москва, Воронеж.	12	1 г. 00 х. д.	11 г. 45 х. д.
Пас. I, II, III кл. Курск, Воронеж, Жлобин, Петербург.	14	6 г. 40 х. в.	15 г. 00 х. р.
Почтов. I, II, III кл. Кременчук, Полтава, Харків.	4	10 г. 30 х. р.	3 г. 70 х. в.
Скорий. I, II, III кл. Полтава, Харків, Львов, Ростов, Севастополь.	2	7 г. 55 х. в.	1 г. 57 х. р.
Тов.-пасаж. II, III кл. Полтава, Харків.	6	11 г. 45 х. в.	6 г. 00 х. р.

Редактор **М. Павловський.**

Видавець **Є. Чикаленко.**

Оповістки.

Рекомендуєм

придб. дуже цікав. фотогр. карт з натури Париж. жандармів. Ц. 20 шт. 2 р. 25 к., 30 шт. 3 р. Київ. водні і степоск. вел. подв. форми. 10 шт. 2 р. 25 к., 20 шт. 4 р., 30 шт. 5 р. 50 к. Можна надк. плат., завдат. почт. марк. заван. лист, також виробі з резини 1 нов. варшава, Норовська № 18, Г. Минцову. 5—1472—1

Вийшла другим виданням комедія на 4 д. **Т. С. СУЛИМИ.** „ДЯЧУХА“. Ціна 25 коп. Продається по всіх укр. книгарнях. Склад видавни: Київ, В. Володимирська № 28, книгарня Л. Н. В. 10-1450-5

Незабаром вийде з друку нова книжка: **Прохор Воронін. Оповідання - ескізи.** (Збірка друга). Ціна 8 коп. Продається по українських книг. у Київ, Полтаві, Харкові, Кам'янці і Вінниці (Пшавхив). Склад видавни: Київ, Безаківська № 8, „Укр. книгарня“. —00—3

Нова книжка Вийшла з друку і продається по книгарнях: **Серед темної ночі,** ПОВІСТЬ **Б. ГРІНЧЕНКА.** Видання 2-ге. Ціна 75 к. Склад видавни в „Українській книгарні“ — Київ, Безаківська 8. 00—1475—1

Открыта подписка на еженедельную газету „ОГНИ“ (Кієвская Копійка). При газеті будуть виходити иллюстрированія приложенія. Подписная ціна: Вь годь—3 р. 50 к., вь місяць—30 к. Ціна отдельнаго номера одна копійка. Адресь редакції: Институтская, 14. Адресь конторы: Б.-Владимирская № 43 противь Золотыхъ воротъ. Редакторь-Издательница **О. П. Прохаско.**

1 годь съ пересылк. **4р. 40к.** Подписной годь съ 1 июля 1909 г. по 1-ю июля 1910г. 6 мѣс. **2р. 30к.** Популярная лит.-научная иллюстр. газета-журналъ „Спутникъ средней школы и экстерна“. Сотрудникъ педагога, руководитель по САМООБРАЗОВАНІЮ и САМООБУЧЕНІЮ. Популярн. статьи по всемъ отраслямъ знанія. Много иллюстрацій и чертежей. За годь г.г. подпоч. получая 1600 ст. Къ 1 марта 1910 г. вышло 23 №, сод. 1064 ст. текста больш. формата. Содержание № 22: Вліяніе идей Ч. Дарвина на преподав. естество вь средн. шк. П. Межирова. „Поэтъ жизни действительной“ Н. В. Гоголь. А. Лебелова. Русские учит. заграничн. О. Португалова. Сто тысячъ за докв. теор. (възъ жизни совр. вѣст.) Д. Орлинскана. Житие-бытие сельск. учит. Писем. рабъ по русск. яз. вь Київ. Уч. Окр. Классика. Обзоръ любобий по географіи, исторіи и нароч. И. Завича. Масса и вѣсъ (поп. оч. по физ.) Системамъ очислен. С. Модржевскаго. Изъ записк. по пѣньск. грам. М. Пельце. Савою о покупи Игор. Писма о школахъ (Алгогох. среди учащихся и пр.) Писма учаци. Обзоръ темъ и завдѣлъ, преподав. вь разн. гимн. Россіи. Отказы о книгахъ. Почтов. лист. Издосотра. Новосты жизни мира (Столки. комети Галлея съ землей). Опытъ разр. сочин. Знач. вь органич. вѣстворіи вь средн. шк. Костроминна. Радій Д. Марголина. Обзоръ поэт. соб. по литерат. А. Лебелова. Опытъ школьного творч. О. Португалова. Какъ подгот. вѣ зван. по латин. вѣзъ статьи проф. Лазар. Моск. Инст. Воот. лѣ П. Чернова. Писем. испыт. по математ. вь Київ. Уч. Окр. Классика. Обзоръ Нью-Козелецкаго и мн. др.

Багаті! Відні! Старі! Молоді! Дівчата! Парубки! Жінки! Чоловіки! Усі посилайте передплату на найдешевший місячник

„ЗОРЯ“

Виходить в Коломі по-місяця одна книжечка. Для Росії річно 2 карбованці з пересилкою в заішпленнх конвертах. Адреса: Адміністрація місячника „ЗОРЯ“ в Коломі. Коломія, Галичина, Австрія. 3—1432—3